

ابطال ماده 4 مصوبه جلسه هجدهم به شماره 54209/1 مورخ 15/09/1399 و ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم به شماره 179022/1 مورخ 21/10/1399 شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور

شماره دادنامه: 140109970905810333

تاریخ دادنامه: 1401/02/20

شماره پرونده: 0001577

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای محمدرضا عبدیان

موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده 4 مصوبه جلسه هجدهم مورخ 15/09/1399 و ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم مورخ 21/10/1399 شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور

گردش کار: شاکی به موجب دادخواست و لایحه تکمیلی ابطال ماده 4 مصوبه جلسه هجدهم مورخ 15/09/1399 و ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم مورخ 21/10/1399 شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

"1- مطابق با بند (ح) ماده یک قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب 1398/07/21 کارگروهی با عنوان کارگروه راهبری سامانه مودیان به منظور سیاستگذاری در چهارچوب این قانون و با رعایت اسناد بالادستی و ایجاد هماهنگی بین نهادهای ذی‌ربط و نیز تدوین استانداردهای تبادل اطلاعات، در چهارچوب ملی تعامل‌پذیری اطلاعات با حضور نمایندگان تام‌الاختیار سازمان امور مالیاتی کشور و وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت، اطلاعات و بانک مرکزی تشکیل می‌شود. وظیفه سیاستگذاری درخصوص پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان و همچنین ایجاد هماهنگی بین نهادهای ذی‌ربط در این موضوع بر عهده کارگروه راهبری سامانه مودیان است. لذا ایجاد کارگروهی با

مسئولیت دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور که در ماده 4 مصوبه هجدهم این شورا منعکس گردیده است در تعارض با بند (ح) ماده 1 قانون پایانه‌های فروشگاهی است.

2 - کارگروه راهبری سامانه مودیان در قانون مصوب مجلس شورای اسلامی تصویب گردیده است که به عنوان قانون عادی شناخته می‌شود. این در حالی است که کارگروه ماده 4 مصوبه هجدهم شورای فناوری اطلاعات، به دلیل اینکه مصوبات این شورا در عداد تصویب‌نامه محسوب می‌شود. یارای مقابله با کارگروه سامانه مودیان را ندارد. همین نکته در ماده 5 اساسنامه شورای اجرایی فناوری اطلاعات مورخ 1398/08/26 منعکس گردیده است. به موجب این ماده «تصمیمات شورا ... در چهارچوب قوانین و مقررات پس از تأیید رئیس جمهور توسط وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ می‌گردد.» این در حالی است که اصلی‌ترین قانون در مانحن فیه قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان است که ایجاد کارگروهی موازی با آنچه که در قانون اخیرالذکر آمده است نشان از عدم رعایت چهارچوب قوانین و مقررات است.

3 - در بند (ح) ماده 1 قانون پایانه‌های فروشگاهی حضور نمایندگان تام‌الاختیار وزارتخانه‌های صمت، اطلاعات و بانک مرکزی در کارگروه راهبری توسط مقنن در نظر گرفته شده است. در حالی که در کارگروه ماده 4 مصوبه هجدهم شورای اجرایی فناوری اطلاعات نهادهای اخیرالذکر که در خصوص موضوع قانون پایانه‌ها ذی‌ربط هستند، اشاره‌ای نشده است که این امر سبب تعارض تصمیمات در این دو کارگروه می‌شود.

4- علاوه بر ایرادات ماهوی فوق‌الاشعار، در خصوص تأیید و ابلاغ مصوبات کارگروه مذکور در ماده 4 مصوبه هجدهم، هیچ شأن و اعتبار قانونی برای دفتر رئیس جمهور جهت ابلاغ مصوبات به دستگاه اجرایی وجود ندارد. لذا از حیث قواعد شکلی نیز این مصوبه فاقد وجاهت است.

5- شورای اجرایی فناوری اطلاعات در ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم خود نیز تکالیفی مبتنی بر زمان‌بندی (بندهای 1 تا 7 این ماده) و روش اجرا (بند 8) برای سازمان امور مالیاتی کشور و بانک مرکزی در خصوص قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان در نظر گرفته است. این در حالی است که تکالیف مذکور در ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم بخشی از تکالیفی است که در قانون پایانه‌های فروشگاهی بر عهده سازمان امور مالیاتی قرار گرفته است که به

موجب قسمت اخیر ماده 26 این قانون نظارت بر حسن اجرای آن بر عهده کارگروه راهبری سامانه مودیان است نه شورای اجرایی فناوری اطلاعات لذا این شورا شأن تعیین زمان بندی و نحوه اجرای قانون برای مجری را ندارد."

متن مصوبه های مورد شکایت به شرح زیر است:

الف - ماده 4 مصوبه جلسه هجدهم مورخ 1399/09/15 شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور:

"طرح مالیات الکترونیکی، شامل اظهارنامه برآوردی در کلیه منابع مالیاتی، پایانه های فروشگاه های و سامانه مودیان به جهت اهمیت و پیشرفت نامطلوب توسط کارگروهی با مسئولیت دبیر شورا و عضویت نماینده تام الاختیار وزیر امور اقتصادی و دارایی، نماینده ویژه ریاست جمهوری در امور دولت الکترونیکی، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه کشور موانع تحقق طرح و برنامه زمان بندی اجرایی تکمیل طرح را ظرف دو هفته تدوین و به وزیر امور اقتصادی و دارایی و دفتر رئیس جمهور ارائه تا پس از تأیید دفتر رئیس جمهور به عنوان مصوبه به دستگاه های ذی ربط ابلاغ شود. دبیرخانه برای اجرای برنامه مصوب نظارت مستمر کرده و گزارش پیشرفت را به صورت هفتگی تقدیم رئیس جمهور نماید. - شورای اجرایی فناوری اطلاعات"

ب - ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم مورخ 1399/10/21 شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور:

"در اجرای قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه جامع مودیان به منظور استقرار مالیات الکترونیکی و توافقات کارگروه ماده 4 مصوبه جلسه 18 شورا در خصوص پیشنهادات سازمان امور مالیاتی مقرر شد:

1) ساماندهی دستگاه ها و درگاه های پرداخت الکترونیکی موضوع ماده 10 و 11 قانون پایانه های فروشگاه های با مسئولیت بانک مرکزی تا تاریخ 30 بهمن 1399 انجام شود.

2) سازمان امور مالیاتی تولید صورتحساب الکترونیکی برای گروه های کسب و کار با دولت (B2G)، کسب و کار با کسب و کار (B2G) و فروشگاه های زنجیره ای (B2C) را حداکثر تا تاریخ 20 اسفند 1399 عملیاتی و اجرا نماید.

3) سازمان امور مالیاتی تولید صورتحساب الکترونیک (صادره توسط ابزارهای پرداخت از جمله POS) برای کسب و کارهای فروش به مصرف‌کننده (B2C) تک‌محصولی و تک‌خدمتی را حداکثر تا تاریخ 20 اسفند 1399 عملیاتی و اجرا نماید.

4) سازمان امور مالیاتی در اجرای مالیات الکترونیکی ایجاد پنجره واحد خدمات مودیان را تا تاریخ 11 اسفند 1399 و ایجاد پروفایل مالی اشخاص را تا 20 اسفند 1399 به بهره‌برداری رسانده و از تاریخ بهره‌برداری، درگاه ارتباطی مودیان با پنجره واحد خدمات مودیان برای درخواست خدمت، پیگیری و ارسال اسناد و مدارک است.

5) در اجرای ماده 97 قانون مالیات‌های مستقیم سامانه تولید رتبه ریسک مودیان مالیاتی برای حسابرسی الکترونیکی و هوشمند حداکثر تا تاریخ 11 بهمن 1399 عملیاتی شود.

6) تولید اظهارنامه برآوردی مودیان فاقد اظهارنامه در اجرای ماده 97 قانون مالیات‌های مستقیم حداکثر تا تاریخ 20 اسفند 1399 اقدام شود به نحوی که اظهارنامه برآوردی کلیه مودیان شناسایی شده برای مالیات عملکرد سال 1398 عملیاتی شود.

7) به منظور بهره‌برداری از سامانه جامع مودیان مقرر شد سازمان امور مالیاتی نسبت به ایجاد و بهره‌برداری از فاز اول کارپوشه مودیان برای گروه‌های G2B و B2B و 15 گروه فراخوان شده طبق قانون بودجه سال 1399، اقدام و بهره‌برداری از فاز اول سامانه ثبت نام مودیان در پنجره واحد خدمات مودیان و ایجاد و بهره‌برداری فاز اول سامانه استعلام صورتحساب الکترونیک را حداکثر تا تاریخ 20 اسفند 1399 عملیاتی نماید.

8) به منظور تسهیل امور مالیاتی برای مودیان سازمان امور مالیاتی مکلف است اخذ برخط و علی‌الحساب به میزان مجوز قانونی اخذ شده از مالیات بر ارزش افزوده در پایانه‌های فروش (POS, IPG) مشمول مالیات بر ارزش افزوده را فراهم نماید. زیرا ساخت اجرایی این بند با همکاری بانک مرکزی عملیاتی خواهد شد. سازمان امور مالیاتی الزامات قانونی اجرای این تکلیف را از مراجع ذی‌ربط تمهید نماید. - شورای اجرایی فناوری اطلاعات"

علیرغم ابلاغ دادخواست و ضامم آن به طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده در جلسه هیأت عمومی پاسخی واصل نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1401/02/20 به ریاست معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و روسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس بند «ح» ماده 1 قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب 1398/07/21 کارگروهی با عنوان کارگروه راهبری سامانه مودیان پیش‌بینی شده و به موجب بند مزبور مقرر شده است که: «به منظور سیاستگذاری در چهارچوب این قانون و با رعایت اسناد بالادستی و ایجاد هماهنگی بین نهادهای ذیربط و نیز تدوین استانداردهای تبادل اطلاعات، در چهارچوب ملی تعامل‌پذیری اطلاعات، کارگروهی با حضور نمایندگان تام‌الاختیار سازمان و وزارتخانه‌های «ارتباطات و فناوری اطلاعات»، «صنعت، معدن و تجارت» و «اطلاعات» و بانک مرکزی تشکیل می‌شود. نمایندگان عضو کارگروه راهبری سامانه مودیان باید از میان کارکنان دستگاههای اجرایی مذکور انتخاب شوند. کارگروه راهبری سامانه مودیان به ریاست رئیس سازمان تشکیل می‌شود. مصوبات این کارگروه پس از تأیید وزیران امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات لازم‌الاجرا می‌باشد.» با توجه به اینکه براساس بند فوق، از جمله وظایف و مواردی که این کارگروه باید راجع به آن اتخاذ تصمیم و سیاستگذاری کند، حوزه مالیاتی است که هم درخصوص تشریفات آن و هم در رابطه با بحث مالیات الکترونیکی و نحو آن باید به موجب احکام مندرج در این قانون تعیین تکلیف شود و این در حالی است که اولاً: به موجب ماده 4 مصوبه جلسه هجدهم و ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور، بدون وجود مجوز قانونی کارگروهی موازی با کارگروه راهبری سامانه مودیان با محوریت دبیر شورای فناوری اطلاعات کشور پیش‌بینی شده است که دارای همان شرح وظایف مندرج در قانون و البته با اعضای متفاوت با موارد مقرر در قانون است، ثانیاً: در مصوبات مزبور، ارائه گزارش به دفتر رئیس‌جمهور نیز مورد حکم قرار گرفته و این امر برخلاف حکم مقرر در قانون مبنی بر لازم‌الاجرا بودن مصوبات کارگروه راهبری سامانه مودیان با تأیید وزیران امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و

فناوری اطلاعات است، بنابراین ماده 4 مصوبه جلسه هجدهم و ماده 2 مصوبه شماره یک جلسه نوزدهم شورای اجرایی فناوری اطلاعات کشور خارج از حدود اختیار و مغایر با حکم مقرر در بند «ح» ماده 1 قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب 1398/07/21 است و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

*جدیدترین بخشنامه های مالیاتی را در کالج مالیاتی دنبال کنید

[@Taxkalej](https://t.me/Taxkalej)

<https://taxkalej.com>

کانال تلگرام کالج مالیاتی

سایت کالج مالیاتی